

2/94

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu 1993 na Program regenerace městských památkových rezervací a zón

Kolegium Úřadu zařadilo kontrolu hospodaření s prostředky státního rozpočtu roku 1993 na Program regenerace městských památkových rezervací a zón do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1994 pod č. 2/94.

Cílem kontroly bylo prověřit správnost postupu Ministerstva financí a Ministerstva kultury při poskytování účelové dotace na obnovu nemovitých kulturních památek a u příjemců dotace ověřit hospodaření s rozpočtovými prostředky z hlediska jejich hospodárného a účelového využití. Z celkové výše dotace 80 mil. Kč bylo kontrolováno 36,5 mil. Kč.

Kontrola byla provedena skupinou kontrolujících Odboru školství a kultury NKÚ a skupinami kontrolujících z Oblastních odborů NKÚ v Kutné Hoře, Mostě, Táboře, Hradci Králové, Třebíči a Brně u těchto kontrolovaných osob:

- A. Ministerstvo financí,
- B. Ministerstvo kultury,
- C. příjemci dotace - Městské úřady Sedlec-Prčice, Kutná Hora, Čáslav, Kolín, Třebíč, Moravské Budějovice, Nové Město na Moravě, Telč, Jihlava, Znojmo, Chomutov, Krupka, Louny, Žatec, Kadaň, Jindřichův Hradec, Třeboň, Tábor, Slavonice, Mikulov, Jaroměř, Náchod, Jílové, Magistrát města Brna, Úřad města Hradec Králové, Farní úřad Sedlec-Prčice, Karel Rochl - Kutná Hora, Alena Šourková - Prčice, Znojenská beseda Znojmo, Děkaný úřad Žatec, Děkaný úřad Kadaň, Ing. Jan Hora - Tábor, Okresní muzeum Jindřichův Hradec, Okresní muzeum Pelhřimov, Hlavní farní úřad U Matky boží před Týnem Praha, Královská stoliční kapitula Brno, Asociace Press Club Brno.

Námítky ke kontrolním protokolům podaly Ministerstvo kultury, Městské úřady Kadaň, Nové Město na Moravě a Mikulov. Byly vypořádány rozhodnutími o námítkách vydanými vedoucími skupin kontrolujících.

Senát Úřadu (ve složení Mgr. Marie Hošková - předseda, JUDr. Jiří Drábek a Ing. Josef Pohl - členové) na svém zasedání dne 16. 6. 1994

s c h v á l i l usnesením č. 2/94/35
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

- A. Ministerstvo financí (dále jen MF) při uvolňování rozpočtových prostředků - účelové dotace porušilo ustanovení:
- § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí v ČR (rozpočtová pravidla - dále jen zákon č. 576/1990 Sb.), kde je uvedeno:

"Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky. Mohou být použity jen na určené účely a podléhají ročnímu zúčtování se státním rozpočtem republiky."

O d ů v o d n ě n í

K bodu A

MF uvolnilo finanční prostředky vázané v kapitole Všeobecná pokladní správa, aniž vydalo zásady dotační politiky upravující poskytování a čerpání neinvestiční dotace na jmenovitý účel.

B. Ministerstvo kultury (dále jen MK) při poskytování účelové dotace vlastníkům nemovitých kulturních památek porušilo ustanovení:

1. § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací (dále jen vyhláška č. 205/1991 Sb.), kde se uvádí:
"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna, při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nej hospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků ...";
2. § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde je uvedeno:
"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.";
3. § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve kterém je stanoveno:
"Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účetní osnovy a postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky a obsahové vymezení těchto položek ..."

O d ů v o d n ě n í

K bodu B 1

MK ve smlouvách o poskytnutí finančního příspěvku na obnovu nemovité kulturní památky uzavíraných s vlastníky nemovitostí nespécifikovalo o jaký druh státní podpory se jedná. Příjemci dotace tak nebyli informováni o skutečnosti, že uzavíranou smlouvou jim jsou jako účelová dotace poskytovány prostředky ze státního rozpočtu v souladu s rozpočtovými pravidly podle

zákona č. 576/1990 Sb., s nimiž je nutné hospodařit podle § 30 vyhlášky č. 205/1991 Sb. co nejhospodárněji, především tedy dodržovat zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, a na jeho základě vydaný Výměr MF ČR č. 01/93, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami.

MK tím, že neuvolnilo rozpočtové prostředky až po zjištění, zda ceny dodávek stavebních prací byly sjednány na základě postupu podle Výměru MF ČR č. 01/93, a že ani při vyúčtování neověřilo splnění této podmínky, nedodrželo ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb.

Příjemci dotace pak ve většině případů nedodrželi postup stanovený Výměrem MF ČR č. 01/93 v bodech 2 a 10. U dvaceti objektů nebyly ceny dodávek stavebních prací sjednány podle Zadávacího řádu staveb. Objem rozpočtových prostředků u těchto objektů představoval částku 8 760 000,- Kč.

K bodu B 2

a) Městský úřad Mikulov zaslal dne 19. 1. 1994 nevyčerpanou část dotace na účet MK. Ministerstvo tuto částku poukázalo zpět Městskému úřadu Mikulov, ačkoliv ji mělo vrátit na účet státního rozpočtu v rámci ročního vyúčtování kapitoly, a to nejpozději do 28. 2. 1994. Tím došlo k zadržení rozpočtových prostředků ve výši 198 506,- Kč.

b) MK poskytlo finanční prostředky firmě Asociace Press Club Brno na výrobu cyklu televizních dokumentů o Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Při kontrole nepředložilo doklad o tom, že vynaložené finanční prostředky byly použity na stanovený účel a že požadovalo vyúčtování od uvedené firmy. Neprokázalo tak správnost použití rozpočtových prostředků ve výši 350 000,- Kč.

K bodu B 3

Postupy účtování, uspořádání položek a obsahové vymezení těchto položek jsou stanoveny Výnosem FMF č.j. II/11 770/1985 - rozpočtová skladba, která je pro ministerstva závazným a určujícím předpisem nejen pro kvalifikaci rozpočtu, ale také pro účetní výkazy o plnění rozpočtu. MK chybně zařadilo výdaje na opravu církevních a kulturních památek do oddílu 42 § 29 - ostatní výdaje v kultuře, ačkoliv měly být správně zaříděny v oddíle 42 § 16 a § 18 - památková péče a církevní kulturní památky.

C. Příjemci dotace porušili ustanovení:

- § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde se stanoví: *"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem určeny."*
- § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde se stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, ... a v souladu s věcným plněním."

ve spojení s

– § 451 odst. 1 zákona č. 47/1992 Sb., Občanský zákoník, kde se uvádí:

"Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat."

- § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde se uvádí:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

- § 13 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, kde se uvádí:

"Vlastník kulturní památky je povinen v případě zamýšleného prodeje ... ji přednostně písemně nabídnout ke koupi ... okresnímu národnímu výboru ..."

- § 14 odst. 1 téhož zákona, kde se uvádí:

"Zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu ..., je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko okresního národního výboru ..."

Dále byla zjištěna porušení

- § 54 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), kde je uvedeno:

"Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu."

O d ů v o d n ě n í

K bodu C 1

Porušení zákona č. 576/1990 Sb. z hlediska časového použití rozpočtových prostředků:

a) Hlavní farní úřad U Matky boží před Týnem v Praze obdržel na základě uzavřené smlouvy s MK ze státního rozpočtu na obnovu vnějšího pláště kostela dotaci ve výši 3 000 000,- Kč. Za část prací provedených v roce 1993 zaplatil farní úřad až 17. 2. 1994, ačkoliv poskytnuté prostředky měly být použity pouze do konce roku 1993. Tím došlo k zadržení rozpočtových prostředků v celkové částce 1 197 090,- Kč.

b) Městský úřad Kutná Hora je vlastníkem kulturní památky - kamenné kašny na Rejskově nám. a kamenných soch před jezuitskou kolejí. Na základě uzavřené smlouvy s MK obdržel na financování restaurátorských prací výše uvedených objektů dotaci v částce

700 000,- Kč. Úřad v roce 1993 vyplatil zálohy na provedení restaurátorských prací kašny a soch v částce 600 000,- Kč. Kontrolou bylo zjištěno, že do konce roku 1993 byly provedeny práce v hodnotě 336 310,- Kč. Zbývající část vyplacené zálohy nebyla doložena věcným plněním ani nebyla vrácena do státního rozpočtu. Tím došlo k zadržení rozpočtových prostředků v částce 263 690,- Kč.

- c) U Městského úřadu Slavonice bylo zjištěno, že je na běžném účtě úřadu uloženo 261 470,- Kč jako nevyčerpané finanční prostředky z poskytnuté dotace ve výši 600 000,- Kč na rekonstrukci věže kostela Nanebevzetí Panny Marie. Úřad uhradil dodavateli faktury za stavební práce provedené do konce roku 1993 ve výši 338 530,- Kč. Poslední fakturu ze dne 9. 12. 1993 úřad do konce roku neuhradil, neboť tato nebyla kryta věcným plněním dodavatele. Tímto postupem došlo k tomu, že účelové prostředky ze státního rozpočtu ve výši 261 470,- Kč nebyly k 31. 12. 1993 vyčerpány. Tím došlo k zadržení rozpočtových prostředků ve výši 261 470,- Kč.

Porušení zákona č. 576/1990 Sb. z hlediska účelového použití rozpočtových prostředků:

Městskému úřadu Mikulov byla poskytnuta na opravu Dietrichsteinské hrobky dotace ve výši 1,6 mil. Kč. Smlouva o poskytnutí finančního příspěvku na obnovu nemovité kulturní památky uzavřená mezi městem Mikulov a MK přesně vymezuje na jaké práce je příspěvek účelově vázán. Kontrolou faktur bylo zjištěno, že část finančních prostředků byla použita na nákup materiálu, který nebyl ve smlouvě specifikován (např. nákup lešení, žeziva apod.). Tím došlo k neoprávněnému čerpání rozpočtových prostředků ve výši 285 473,- Kč.

K bodu C 2

- a) Městský úřad Jindřichův Hradec při rekonstrukci obvodového pláště domu čp. 3/I poskytl dodavateli z dotace zálohu 700 000,- Kč. Z této částky bylo doloženo fakturami věcné plnění ve výši 311 000,- Kč. Úřad v roce 1993 MK vyúčtoval na vrub poskytnuté dotace celou výši zálohy (700 000,- Kč), aniž by částka 389 000,- Kč byla podložena dodávkami materiálu a prací. Tím došlo k neoprávněnému použití rozpočtových prostředků.
- b) Kontrolou soupisek provedených prací při rekonstrukci radnice u Městského úřadu Jihlava byly zjištěny početné chyby, jimiž vznikl rozdíl ve výši 5 209,- Kč ve prospěch dodavatele. Úřad byl povinen ověřit správnost proplácených faktur. Tuto povinnost nesplnil, a tím došlo k neohospodárnému použití rozpočtových prostředků, které musí být podle zákona vydány.

K bodu C 3

Dotace na obnovu Špitálského kostela Stěti Jana Křtitele poskytnutá Děkanámu úřadu Kadaň ve výši 400 000,- Kč měla být podle smlouvy s MK vyúčtována do 15. 12. 1993. Děkaný úřad provedl pouze vyplacení záloh dodavateli, ale ke dni kontroly nebyly zálohy zúčtovány. Zúčtování dotace nebylo tedy provedeno průkazným způsobem.

K bodu C 4

Městský úřad Kadaň prodal nemovitou kulturní památku - dům čp. 190 se stavební parcelou č. 372 - soukromému vlastníkovi. Nedoložil, že přednostně nabídl prostřednictvím okresního úřadu nemovitou kulturní památku ke koupi státu.

K bodu C 5

Městský úřad Telč podle smlouvy o dílo začal provádět rekonstrukci zadního traktu radnice dne 2. 11. 1992. O závazné vyjádření k projektové dokumentaci požádal úřad dne 24. 11. 1992, tedy po zahájení prací.

K bodu C 6

Obnova kulturních památek financovaných v rámci Programu regenerace byla v některých případech zahájena již v roce 1992. Při kontrole, zda při povolování staveb, změnách staveb a údržbových pracích postupovali stavebníci v souladu se stavebním zákonem, bylo zjištěno porušení § 54 téhož zákona, a to:

- Podle faktury dodavatele byly prováděny stavební práce na změně přízemí radnice na Masarykově náměstí č. 66 a 67 v Jihlavě již v říjnu 1993. Městský úřad Jihlava požádal o změnu stavebního povolení na stavbu až dne 7. 2. 1994.
- Znojenská beseda Znojmo provedla ohlášení stavebních úprav dne 1. 12. 1993, sdělení k ohlášení stavební úpravy vydal odbor výstavby Městského úřadu dne 1. 2. 1994, avšak práce byly zahájeny dne 4. 10. 1993.
- Městský úřad Nové Město na Moravě zahájil dne 21. 4. 1992 rekonstrukci Horáckého muzea, tj. před nabytím právní moci rozhodnutí o povolení změny stavby ze dne 7. 7. 1992.
- Městský úřad Telč prováděl rekonstrukci radnice od listopadu 1992. Rozhodnutí o povolení stavebních úprav nabylo právní moci dne 29. 1. 1993.
- Městský úřad Jindřichův Hradec zahájil stavební práce na rekonstrukci obvodového pláště domu čp. 3/I dne 14. 10. 1993, tj. před nabytím právní moci stavebního povolení ze dne 4. 11. 1993.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracovala členka Úřadu Mgr. Marie Hošková.